

OPHANIM

donderdag 9 november 2023
Grote Kerk 's-Hertogenbosch
November Music Festival 2023

Maya Fridman *cello*
Merel Vercammen *viool*
Sietse van Wijgerden *orgel*
Capella Brabant *kamerkoor*
fc Jongbloed o.l.v. Aart Strootman
Marc Versteeg *dirigent*

PROGRAMMA

- SIR JOHN TAVENER
Svyati voor cello en koor
- AART STROOTMAN
Nebulous Sorrow voor cello, koor, whistle en buisklokken
- BART MICHIELS
De Profundis voor koor en kistorgel
- MAYA FRIDMAN/AART STROOTMAN
Ophanim voor cello solo, koor en bull roarers
- KRIS OELBRANDT
Psalm 125 voor koor en kistorgel
- PËTERIS VASKS
Plainscapes voor viool, cello en koor

ZANGTEKSTEN

SIR JOHN TAVENER

Svyati

Svyaty Bozhe, Svyaty Krepkyi, Svyaty Bezsmertnyi,
poliluy nas

Heilige God, heilig en sterk, heilig en onsterfelijk,
ontferm u over ons.

AART STROOTMAN

Nebulous sorrow

A delirium based on 3 Shakespeare sonnets

Sonnet 65

Since brass, nor stone, nor earth, nor boundless sea,
But sad mortality o'er-sways their power,
How with this rage shall beauty hold a plea,
Whose action is no stronger than a flower?
O, how shall summer's honey breath hold out
Against the wrackful siege of batt'ring days,
When rocks impregnable are not so stout,
Nor gates of steel so strong, but time decays?
O fearful meditation! where, alack,
Shall time's best jewel from time's chest lie hid?
Or what strong hand can hold his swift foot back?
Or who his spoil of beauty can forbid?
O, none, unless this miracle have might,
That in black ink my love may still shine bright.

Omdat er brons noch steen is, zee noch land,
Of daarop rust een dodelijke doem
Hoe houdt tegen die drift dan schoonheid stand
Wier levenskracht zo broos is als een bloem?
O hoe leeft zomers honingadem voort?
Kan die de stormram van de tijd weerstaan,
Terwijl onneembre rots en stalen poort
Zo sterk niet zijn of Tijd doet ze vergaan?
O angstige gedachte, ach, waar moet
Tijds schoonste sieraad schuilen voor zijn kist?
Wiens sterke hand weerstaat Tijds snelle voet,
Of wie verhoedt dat hij al 't schoons uitwist?
O geen, tenzij mijn liefde blijvend blinkt,
Als door een wonder, in mijn zwarte inkt.

Sonnet 81

Or I shall live your epitaph to make,
Or you survive when I in earth am rotten.
From hence your memory death cannot take,
Although in me each part will be forgotten.
Your name from hence immortal life shall have,
Though I, once gone, to all the world must die.
The earth can yield me but a common grave
When you entombèd in men's eyes shall lie.
Your monument shall be my gentle verse,
Which eyes not yet created shall o'er-read,
And tongues to be your being shall rehearse
When all the breathers of this world are dead.
You still shall live -such virtue hath my pen-
Where breath most breathes, even in the mouths
of men.

Sonnet 9

Is it for fear to wet a widow's eye
That thou consum'st thyself in single life?
Ah, if thou issueless shalt hap to die,
The world will wail thee like a makeless wife;
The world will be thy widow and still weep
That thou no form of thee hast left behind,
When every private widow well may keep
By children's eyes, her husband's shape in mind.
Look what an unthrif in the world doth spend
Shifts but his place, for still the world enjoys it;
But beauty's waste hath in the world an end,
And, kept unused, the user so destroys it.
No love toward others in that bosom sits
That on himself such murd'rous shame commits.

BART MICHIELS

De Profundis

Psalm 130

De profundis clamavi, ad te Domine.
Domine, exaudi vocem meam fiant aures tuæ
intendentes in vocem, deprecationis meæ.
Si iniquitates observaveris Domine, Domine quis
sustinebit ?
Quia apud te propitiatio est, et propter legem tuam
sustinui, te Domine.
Sustinuit anima mea in verbum eius.
Speravit anima mea in Domino.
A custodia matutina usque ad noctem, speret Israël
in Domino.
Quia apud Dominum misericordia et copiosa apud
eum redemptio.
Et ipse redimet Israël ex omnibus iniquitatibus eius.

De Profundis by Oscar Wilde

... Suffering is one very long moment. We cannot
divide it by seasons. We can only record its moods,

Of ik leef lang en zal je grafschrift schrijven,
Of jij gedenkt dat ik tot stof verging;
Al zou er ook van mij niets overblijven,
De dood rooft nimmer jouw herinnering.
Dit vers geeft aan jouw naam het eeuwig leven,
Al ben ik voor de wereld heengegaan;
Mij kan de aarde een arm graf maar geven,
Jouw tombe blijft voor 's werelds oog bestaan.
Mijn teder vers, voor jou een monument,
Zullen nog ongeboren ogen lezen,
Terwijl menige tong jouw naam nog kent
Als geen die ademhaalt er meer zal wezen.
Mijn pen zal maken dat jij overleeft
Zolang de mensheid mond en adem heeft

Is 't daar jij weduwtranen niet verdraagt
Dat jij alleen leeft en jezelf verkwist?
Als jij kinderloos sterven zou, dan klaagt
De wereld als een vrouw die manloos is:
Jouw weduwe, de wereld, klaagt dan steen
En been dat jij je beeld niet door wou geven,
Terwijl juist weduwen hun kind alleen
Maar aanzien en hun man komt weer tot leven.
Wat in de wereld kwistig wordt vergooid,
Verwisselt slechts van plaats, gaat niet teloor,
Terwijl er van verspilde schoonheid nooit
iets rest; dus wie haar niet gebruikt, pleegt moord.
Geen wederliefde leeft in het gemoed
Dat zich zo'n dodelijke smaad aandoet.

Uit de diepte roep ik tot u, HEER,
Heer, hoor mijn stem, wees aandachtig, luister naar
mijn roep om genade.
Als u de zonden blijft gedenken, HEER, Heer, wie
houdt dan stand?
Maar bij u is vergeving, daarom eert men u met
ontzag. Ik zie uit naar de HEER, mijn ziel ziet uit naar
hem en verlangt naar zijn woord, mijn ziel verlangt
naar de Heer, meer dan wachters naar de morgen,
meer dan wachters uitzien naar de morgen. Israël,
hoop op de HEER!
Bij de HEER is genade, bij hem is bevrijding, altijd
weer.
Hij zal Israël bevrijden uit al zijn zonden.

... Lijden is een heel lang moment. We kunnen het
niet indelen in seizoenen. We kunnen alleen de

and chronicle their return. With us time itself does not progress. It revolves. It seems to circle round one centre of pain. The paralysing immobility of a life every circumstance of which is regulated after an unchangeable pattern, so that we eat and drink and lie down and pray, or kneel at least for prayer, according to the inflexible laws of an iron formula: this immobile quality, that makes each dreadful day in the very minutest detail like its brother, seems to communicate itself to those external forces the very essence of whose existence is ceaseless change. Of seed-time or harvest, of the reapers bending over the corn, or the grape gatherers threading through the vines, of the grass in the orchard made white with broken blossoms or strewn with fallen fruit: of these we know nothing and can know nothing.

For us there is only one season, the season of sorrow. The very sun and moon seem taken from us. Outside, the day may be blue and gold, but the light that creeps down through the thickly-muffled glass of the small iron-barred window beneath which one sits is grey and niggard. It is always twilight in one's cell, as it is always twilight in one's heart. And in the sphere of thought, no less than in the sphere of time, motion is no more.

KRIS OELBRANDT

Psalm 125

Wie zich veiligen in Wezer zijn als de berg Sion
niet wankelt hij, voor eeuwig zetelt hij.

Jeruzalem, bergen omringen haar
en Wezer omringt zijn volk
intijds en eeuwig.

Ja, niet rust de staf van het doemen
op het lot van de bewarenden.

stemmingen ervan vastleggen en hun terugkeer vastleggen. Bij ons gaat de tijd zelf niet vooruit. Het draait. Het lijkt rond een pijnpunt te cirkelen. De verlamdende onbeweeglijkheid van een leven waarvan elke omstandigheid wordt geregeld volgens een onveranderlijk patroon, zodat we eten en drinken en gaan liggen en bidden, of op zijn minst knielen voor gebed, volgens de onbuigzame wetten van een ijzeren formule: deze onbeweeglijke kwaliteit, die ervoor zorgt dat elke verschrikkelijke dag tot in de kleinste details op zijn broer lijkt, en zichzelf lijkt te communiceren met die externe krachten waarvan de essentie van wier bestaan een onophoudelijke verandering is. Van de zaaitijd of de oogst, van de maaiers die zich over het koren buigen, of van de druivenplukkers die door de wijnstokken snijden, van het gras in de boomgaard dat wit is geworden door gebroken bloesems of bezaaid met gevallen fruit: hiervan weten we niets en kunnen we niets weten.

Voor ons is er maar één seizoen: het seizoen van verdriet. De zon en de maan lijken van ons weggenomen. Buiten kan de dag blauw en goudkleurig zijn, maar het licht dat door het dik gedempte glas van het kleine raam met ijzeren tralies naar beneden kruipt waar je onder zit, is grijs en gierig. Het is altijd schemering in iemands cel, zoals het altijd schemering is in iemands hart. En op het gebied van het denken bestaat er, net als op het gebied van de tijd, geen beweging meer. Heilige God, heilig en sterk, heilig en onsterfelijk, ontferm u over ons

opdat de bewarenden niet zenden
naar valsheid hun handen.

Goed doe. Wezer, de goeden en de oprechten van
hart.

en wie zich in zwarrelingen neigen,
laat ze gaan. Wezer, de zwellingswrochters.
Vernoegeing over Israël.